

บทที่ 3

โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

3.1 หลักการและเหตุผล

รัฐมีนโยบายกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ชนบทรวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ได้เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนของชาวชนบทให้เป็นรูปธรรม จากการสำรวจรายได้ของครัวเรือนทั่วประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย พบว่าคนยากจน (มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน) ได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.5 ในปี 2529 เป็นร้อยละ 25.2 ในปี 2531 โดยเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากในเขตชนบท นอกจากนี้ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กขช.2ค) ซึ่งสำรวจในปี 2533 ยังบ่งบอกว่ามีหมู่บ้านล้าหลังหรือเร่งพัฒนาอันดับหนึ่งอยู่ถึง 11,608 หมู่บ้าน

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน กระทรวงมหาดไทย จึงได้วางโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนของประชาชน มุ่งที่จะยกระดับรายได้ของครัวเรือนที่มีฐานะยากจน ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วยการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านอื่น ๆ ของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และตามแนวอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ซึ่งได้กำหนดเป็นเป้าหมายของการพัฒนาชนบทในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

3.2 ยุทธวิธี

ยุทธวิธีในการดำเนินงานและยึดพื้นที่เป้าหมาย มีการกำหนดหมู่บ้านที่มีการพัฒนาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยจะดำเนินการในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับหนึ่งทั่วประเทศ จำนวน 11,608 หมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จในปิงบประมาณ 2539 ด้วยการผนึกกำลังระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาชนในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันพัฒนาและร่วมกันแก้ไขปัญหาคของหมู่บ้าน

ทั้งนี้ ปิงบประมาณ 2536 จะดำเนินการ 1,000 หมู่บ้าน

ปีงบประมาณ 2537 จะดำเนินการ 3,000 หมู่บ้าน

ปีงบประมาณ 2538 จะดำเนินการ 4,000 หมู่บ้าน

ปีงบประมาณ 2539 จะดำเนินการ 3,608 หมู่บ้าน

โดยให้มีการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายใน 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เน้นการพัฒนาครัวเรือนยากจนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมาย ให้มีรายได้และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น พ้นจากความยากจนให้ได้ ในส่วนที่สองเน้นการพัฒนาหมู่บ้านทั้งหมู่บ้านให้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. ทั้ง 9 ด้านภายในปี 2539

3.3 วัตถุประสงค์

เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของครัวเรือนยากจนในชนบททั่วประเทศ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับหนึ่ง ในปี 2536-2539 เพื่อให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

3.3.1 เพื่อให้ครัวเรือนยากจนในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับหนึ่ง จำนวน 11,608 หมู่บ้านได้รับความช่วยเหลือเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสม มีรายได้สูงขึ้นจนพ้นเส้นความยากจน

3.3.2 เพื่อให้หมู่บ้านในชนบท จำนวน 11,608 หมู่บ้าน ได้รับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านการศึกษา วัฒนธรรม สาธารณสุข และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านต้นแบบให้สูงขึ้น

3.3.3 เพื่อให้หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับหนึ่ง จำนวน 11,608 หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง ตลอดไป ประชาชนเกิดความร่มเย็นเป็นสุข ความอุดมสมบูรณ์มีงอกยั่ง ๑ ขึ้น

3.4 เป้าหมาย

ให้ครัวเรือนยากจนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ 1 จำนวน 5,000 บาท เป็นจำนวน 9,000 บาท ในปีที่ 2 จำนวน 12,000 บาท ในปีที่ 3 และจำนวน 15,000 บาท ในปีที่ 4

3.5 งบประมาณ

โครงการนี้จะใช้งบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนดังนี้

3.5.1 วงเงินงบประมาณและหมู่บ้านเป้าหมายในช่วง 4 ปี

ปี	หมู่บ้านเป้าหมาย	งบประมาณตามโครงการ ฯ	งบสนับสนุน
2536	1,000	300	- งบประมาณปกติของหน่วยงานต่าง ๆ และการสนับสนุนจากภาคเอกชน เช่น - งบ กชช.
2537	3,000	900	- งบสนับสนุนภูมิภาคและท้องถิ่น
2538	4,000	1,200	- งบโครงการพัฒนาตำบล - งบพัฒนาจังหวัด
2539	3,608	910	- งบปกติของทุกหน่วยงาน ฯลฯ
4 ปี	11,608	3,310	

3.5.2 จัดสรรเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ “เงินทุนเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนในชนบทระดับครัวเรือน” ให้หมู่บ้าน ๆ ละ ประมาณ 280,000 บาท เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพของครัวเรือนยากจน

3.5.3 การพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. ทั้ง 9 ด้าน (หมวด) จะเป็นการจัดสรรงบประมาณปกติของทุกหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งงบประมาณในส่วนที่จังหวัดสามารถจัดสรรเพื่อดำเนินการได้ เช่น งบประมาณสนับสนุนส่วนภูมิภาคและ

ท้องถิ่น โครงการพัฒนาตำบล งบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด งบประมาณตามระบบ กชช.ภ. และงบประมาณการบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ

3.6 ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2536 จนถึงปี 2539 โดยมีเป้าหมายจะแก้ไขปัญหาความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยใช้เครื่องจักรวัด จปฐ.เป็นเกณฑ์

3.7 การดำเนินงาน

การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การพัฒนาครัวเรือนยากจนในหมู่บ้านเป้าหมาย

- (1) การกำหนดหมู่บ้านเป้าหมาย
- (2) การกำหนดครัวเรือนยากจน
- (3) การเสนอโครงการของครัวเรือนยากจน

ส่วนที่ 2 การพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายตามเครื่องจักรวัด จปฐ.

3.8 องค์กรรับผิดชอบ

ให้มีคณะกรรมการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนระดับครัวเรือนของ กระทรวงมหาดไทย เป็นองค์กรรับผิดชอบอำนวยการ กำหนดแนวทางปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ การติดตามและประเมินผลและให้คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) คณะกรรมการสภาตำบล (กสต.) คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นองค์กรรับผิดชอบระดับ จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ตามลำดับ โดยให้กม. เป็นหน่วยดำเนินการ